

İlgili Kanun / Madde
506 S.SSK/26

T.C
YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No: 2006/4957
Karar No: 2006/7462
Tarihi: 23.05.2006

- RÜCU DAVASININ 1 VE 10 YILLIK ZAMAN AŞIMI SÜRELERİNE TABİ OLMASI
- MESLEKTE KAZANMA 2/3 ORANIN ALTINDA KAYBETMESİ DURUMUNDA PASİF DÖNEMİN TAVAN HESABINDA DİKKATE ALINMAMASI

ÖZETİ: 506 sayılı Yasanın 26. maddesinin 2. fıkrası çevresinde açılan rücu davaları ise, Borçlar Kanunu'nun 60. maddesine göre 1 ve herhalde sigorta olayının meydana geldiği tarihten itibaren 10 yıllık zamanaşımına tabidir. Bir yıllık zamanaşımının başlangıcı zarara ve faile ittıla tarihidir.

Kurumun rücu davasına egemen ilkeler, iş kazası sonucu sürekli iş göremezlik halinde, sigortalının meslekte kazanma güç kaybı oranına bağlı olarak tazmini gereken zarar tavan değerinin belirlenmesinde, sigortalının meslekte kazanma güç kaybı oranındaki yoğunluk dikkate alınarak, zararlandırıcı sigorta olayı tarihindeki bakiye ömrüne göre aktif dönem ile pasif dönem hesabı yapılabilir. Sigortalının, iş kazası sonucunda meslekte kazanma gücünü 2/3'ün altında bir oranla yitirmesi halinde ise; aktif dönemdeki çalışmayla ileride yaşlılık aylığına hak kazanması üstün olasılık içinde bulunduğundan, böylesi durumlarda, pasif dönemin gerçek zarar tavan hesabından dışlanması yerleşik içtihatların gereğidir.

DAVA: İş kazası sonucu sürekli iş göremezlik durumuna giren sigortalıya bağlanan peşin değerli gelirler ile yapılan harcama ve ödemeler nedeniyle uğranılan Kurum zararının rücuun ödetilmesi davasının yapılan yargılaması sonunda; ilâmda yazılı nedenlerle davanın kabulüne ilişkin hükmün süresi içinde duruşmalı olarak temyizden incelenmesi davalılar Avukatlarınca istenilmesi üzerine, dosya incelenerek, işin duruşmaya tâbi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 23.05.2006 Salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmiştir. Duruşma günü TEDAŞ adına Av. Ertuğrul Koçak ve diğer davalılar adlarına Av. Cavit Aşçı ve davalı asiller, Mehmet Çiftçi ile Yunus Balcı geldi. Karşı taraf adına kimse gelmedi. Duruşmaya başlandı. Hazır bulunan Avukatların ve davalı asillerin sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek aynı gün Tetkik Hâkimi Ercan Turan tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

1-1992/3 Esas, 1994/3 Karar 01.07.1994 tarihli Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurul Kararı uyarınca; 506 sayılı Yasanın 26/1. maddesinde düzenlenen rücu davalarının, kanundan doğan ve temelinde geri alma hakkı bulunan, kendine özgü nitelikte halefiyet hukuksal ilkesine dayalı, on yıllık akdî zamanaşımına (BK 125. md.) tâbi davalar olduğu; zaman aşımının başlangıcının ise, zarara ve faile ıttıla tarihi olup; zarara ıttıla, gelirler yönünden , gelir bağlama kararı veya her bir gelir artışının Kurum yetkili organınca onaylandığı tarih, masraflar yönünden ise, her masrafın sarf ve ödeme tarihi olarak esas alınacağı hükme bağlanmıştır. 506 sayılı Yasanın 26. maddesinin 2. fıkrası çevresinde açılan rücu davaları ise, Borçlar Kanunu'nun 60. maddesine göre 1 ve herhalde sigorta olayının meydana geldiği tarihten itibaren 10 yıllık zamanaşımına tabidir. Bir yıllık zamanaşımının başlangıcı zarara ve faile ıttıla tarihidir.

TEDAŞ çalışanı sigortalının 14.12.2000 tarihinde geçirdiği iş kazası nedeniyle yapılan müfettiş incelemeleri sonucunda düzenlenen 28.2.2001 tarihli iş güvenliği müfettişi raporu ile, 06.4.2001 tarihli sigorta müfettişi raporlarında, ekip şefi konumundaki Mehmet Çiftçi ile Yunus Balcı'nın iş kazasının oluşumuna kusurlu davranışlarıyla etkide buldukları tespiti yer almış ve bu tespitlerden hareketle, sigortalı için yapılan tedavi harcamalarıyla geçici iş göremezlik ödeneklerinin tazminine yönelik Aksaray 1. Asliye Hukuk (İş) Mahkemesi'nde açılan 2002/63 E. Sayılı rücu tazminat davasında bu kişilere de husumet yöneltmiş ve tazminle sorumluluklarına hükmedilmiştir.

Yukarıda sıralanan hukuksal ve maddi olgular ışığında değerlendirme yapıldığında; işveren dışındaki gerçek kişiler yönünden Kurum yetkili organlarının faile ıttıla tarihinin, Kurum müfettişince düzenlenen rapor ve buna dayalı olarak 11.01.2002 tarihinde açılan ilk dava tarihinden sonraya taşınmasının mümkün bulunmadığı; eldeki davaya konu gelirlerin onay tarihinin ise, 26.10.2001 tarihi

olduğu ve anılan davalılar vekilinin de yönteminde zamanaşımı def'i ileri sürdüğü gözetildiğinde, dava tarihi olan 03.11.2004 tarihi itibarıyla davalılar Mehmet Çiftçi ile Yunus Balcı yönünden faile ve zarara ittıla tarihinden itibaren bir yıllık zamanaşımı süresinin geçtiğinden, Mehmet Çiftçi ile Yunus Balcı hakkındaki davanın zamanaşımı nedeniyle reddine karar verilmesi yasal zorunluluğu belirgindir.

Ancak, işveren yönünden davanın zamanaşımına uğramadığı; zamanaşımı def'inin ise borcu ortadan kaldırmayıp bunu ileri sürene borcu yerine getirmekten kaçınma yetkisi verdiği, teselsül hükümlerine dayalı olarak açılmış olan eldeki davada ise borçluların her birinin borcun tamamından tek başına sorumlu olduğu bu nedenle de, zamanaşımı def'inin ancak bunu ileri süren müteselsil borçlu hakkında hüküm doğuracağı, borçlu işverenin borcun tümünden sorumluluğuna etkide bulunmayacağı hukuksal gereğine uygun karar verilmesi gereğinin gözetilmemiş olması, 2-Dosya kapsamında bulunan gelir bağlama kararında; iş kazasına bağlı olarak sağ ayak baş parmağı ile sol ayak küçük parmağının kesilmesi ve sağ el ayasında ağır yanık oluşması nedeniyle gerçekleşen % 49 meslekte kazanma güç kaybı oranı bakımından kontrol muayene kaydı bulunmasına, giderek bu durumun gerek rücu alacağı, gerekse tavanı oluşturan miktara doğrudan etkili bulunmasına karşın, sonucu araştırılarak, sigortalının kesinleşen meslekte kazanma güç kaybı oranının belirlenmesi, bir değişiklik bulunduğunun anlaşılması halinde ise, oluşacak farklılığın peşin değerli gelir ile gerçek zarar tavan değerine etkisi üzerinde durulmaksızın hüküm kurulmuş olması,

3-Kişinin beden ve fikir gücünün kazanç getirecek şekilde kullanılması olarak tanımlanan çalışma gücünün kayıp veya azalması halinde, bu kayıp veya azalmadan kaynaklanan zarar, tazminat hukuku ilkeleri uyarınca, geleceğe ilişkin varsayım dayalı bir hesaplama ile belirlenebilmektedir. Kuşkusuz çalışma gücündeki azalma oranı, zarar tespiti yönünden gözetilecek unsurların başında gelmektedir. Zira, çalışma gücünün yitirilmesinden kaynaklanan zararın hesabı, çalışma yaşamı süresiyle sınırlı olarak yapılabilmektedir. Kazanç kayıplarının belirlenmesinde, işçinin aktif olduğu iş görebilme dönemi dikkate alınabilmekte; bu dönemi takip eden pasif dönem içinde gerçekleşecek zararların ise, mahrum kalınan yaşlılık aylıklarından oluştuğu varsayılmaktadır. Kişinin daha fazla efor sarf ederek çalışma yaşamını sürdürebildiği ve bu çalışmasına dayalı olarak pasif yaşam dönemini güvence altına alabildiği durumlarda, kişinin pasif yaşam süresi için bir kazanç kaybindan ve kazanma gücü kaybına dayalı zararından da söz edilmesi mümkün olamamaktadır.

Kurumun rücu davasına egemen ilkeler, iş kazası sonucu sürekli iş göremezlik halinde, sigortalının meslekte kazanma güç kaybı oranına bağlı olarak tazmini gereken zarar tavan değerinin belirlenmesinde, sigortalının meslekte kazanma güç kaybı oranındaki yoğunluk dikkate alınarak, zararlandırıcı sigorta olayı tarihindeki bakiye ömrüne göre aktif dönem ile pasif dönem hesabı

Yargıtay Kararları

---

yapılabilir. Sigortalının, iş kazası sonucunda meslekte kazanma gücünü 2/3'ün altında bir oranla yitirmesi halinde ise; aktif dönemdeki çalışmayla ileride yaşlılık aylığına hak kazanması üstün olasılık içinde bulunduğundan, böylesi durumlarda, pasif dönemin gerçek zarar tavan hesabından dışlanması yerleşik içtihatların gereğidir.

Sigortalının sürekli iş göremezlik oranı yönünden öngörülen kontrol muayene kaydına ilişkin inceleme sonucunda belirlenen oranın yukarıdaki açıklamalar ışığında değerlendirilmesi gereği bulunmakla birlikte; mevcut meslekte kazanma güç kaybı oranına göre, pasif yaşam süresinin gerçek zarar tavan hesabından dışlanması gereğinin gözetilmemiş olması usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O halde, davalıların bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, Davalılar Avukatları yararına takdir edilen 450.00YTL duruşma avukatlık parasının davacıya yükletilmesine, temyiz harcının istek halinde davalılara iadesine, 23.05.2006 gününde oybirliğiyle karar verildi.